

STRAF!

Verhalen uit de strafrechtketen

Nummer 5 - mei 2017

Straf aan het infuus

Arend de Korte,
directeur van
PI Grave, stuurt
regelmatig
arrestanten
naar het zieken-
huis. 'Het kan
toch niet de
bedoeling zijn
dat ze daar hun
straf uitliggen?'

[Lees verder >>](#)

EN VERDER

DE MENING VAN
**Rechtbankverslaggever
Saskia Belleman**

[>>](#)

CYBERCRIME
**Nieuwe criminaliteit
vraagt andere aanpak**

[>>](#)

RUIM BAAN
**Voor betekenisvol
maatwerk**

[>>](#)

DEEL VIA SOCIAL MEDIA

Straf aan het infuus

Arrestanten die naar het ziekenhuis moeten. Arend de Korte, directeur van PI Grave, moet regelmatig vervoer naar het ziekenhuis regelen en beveiligers meesturen. Ook de zorgkosten zijn voor rekening van DJI. De Korte vraagt ketenpartners mee te denken. ‘Het kan toch niet de bedoeling zijn dat arrestanten hun straf uitzitten in het ziekenhuis?’

Een paar dagen tot een paar weken; niemand blijft lang in deze gevangenis. Achter de blauwe deuren wachten gedetineerden op uitspraak van de rechter, zij zitten in het huis van bewaring. Achter de paarse deuren zitten arrestanten hun straf uit. De penitentiaire inrichting in Grave is een van vier inrichtingen waar arrestanten, in politiejargon ‘gesignaleerden’, naartoe worden gebracht. Het gaat om veroordeelde personen die hun straf nog niet hebben uitgezeten en door de politie zijn opgepakt.

‘Voorheen werden arrestanten opgesloten in een politiecel’, vertelt directeur Arend de Korte. ‘Als ze op vrijdagavond werden opgepakt, dan bleven ze tot maandag in de politiecel. Dat is juridisch onjuist, want arrestanten vallen onder de verantwoordelijkheid van Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Daarbij komt dat DJI de politie moest betalen voor deze overnachtingen. Zonde, als je zelf celcapaciteit hebt. Eigenlijk moet iemand die is opgepakt meteen naar een inrichting.’ Klinkt eenvoudig, maar dat was in de praktijk [lees verder >>](#)

4 GROEPEN ARRESTANTEN

De volgende arrestanten worden naar PI Grave gebracht:

- 1. Mensen die al veroordeeld zijn en door de politie gesignaleerd staan. Als de politie iemand tijdens een alcoholcontrole door het systeem haalt en ontdekt dat er nog boetes openstaan, dan krijgt iemand de kans om te betalen. Als hij later op het politiebureau nog steeds weigert te betalen, moet hij naar een inrichting om de boetes uit te zitten.**
- 2. Mensen die niet komen opdagen bij hun taakstraf, worden in de kraag gegrepen om hun straf uit te zitten.**
- 3. Mensen die systematisch weigeren hun boetes voor lichte verkeersovertredingen te betalen.**
- 4. Gedetineerden die niet terugkomen van verlof.**

INHOUD

STRAF AAN HET INFUUS
Wat te doen met zieke arrestanten?

[>>](#)

DE MENING VAN
**Rechtbankverslaggever
Saskia Belleman**

[>>](#)

CYBERCRIME
**Nieuwe criminaliteit
vraagt andere aanpak**

[>>](#)

RUIM BAAN
**Voor betekenisvol
maatwerk**

[>>](#)

 [Voorpagina](#)

 [Mail de redactie](#)

lastig te realiseren. Gevangenen namen na 17:00 uur in principe geen nieuwe gedetineerden meer op. Ook was in de avonduren niet overal een medische dienst aanwezig. ‘Volgens de wet moet je iemand de eerstvolgende werkdag medisch bekijken. Het kan dus gebeuren dat iemand een heel weekend moet wachten. Onacceptabel. Onder de arrestanten bevinden zich veel zwervers, die kampen met psychische problemen en verslavingen.’ Daarom werden er in 2014 drie inrichtingen aangewezen, waar arrestanten naartoe

De cipier controleert of alles nog goed gaat met de arrestanten.

worden gebracht: Alphen, Lelystad en Grave. Om Alphen te ontlasten werd JC Schiphol daaraan toegevoegd. Deze vier instellingen hebben tot laat in de nacht een medische dienst in huis, die arrestanten bekijkt voordat ze worden ingesloten.

Dagelijkse busdienst

In het begin was de toestroom arrestanten enorm door gecoördineerde acties van het CJIB met de politie. De Korte: ‘Als wij wisten dat de politie boeteklanten ging oppakken, verruimden wij de celcapaciteit door andere gedetineerden eerder te verplaatsen naar de gevangenis.’

Ook als er geen speciale acties zijn, is het proces goed georganiseerd. Iedere arrestant die voor 20:45 uur wordt opgepakt, komt dezelfde dag nog terecht in een inrichting. De busdienst van Dienst Vervoer & Ondersteuning (DV&O) rijdt elke avond langs de politiebureaus om arrestanten op te halen. De politie maakt een formulier op met daarin informatie over medicatie, het vonnis en de toestand van de arrestant. Dat formulier gaat naar het CJIB en DJI. De Korte: ‘Zodra we een formulier ontvangen, weten wij dat er iemand komt en dat we hem mogen insluiten.’

Ziekenhuisbehandeling

Een à twee keer per week, en soms wel drie keer op een dag, komt het voor dat arriverende arrestanten naar [lees verder >>](#)

INHOUD

STRAF AAN HET INFUUS
Wat te doen met zieke arrestanten?

[>>](#)

DE MENING VAN
**Rechtbankverslaggever
Saskia Belleman**

[>>](#)

CYBERCRIME
**Nieuwe criminaliteit
vraagt andere aanpak**

[>>](#)

RUIJ BAAN
**Voor betekenisvol
maatwerk**

[>>](#)

 [Voorpagina](#)

 [Mail de redactie](#)

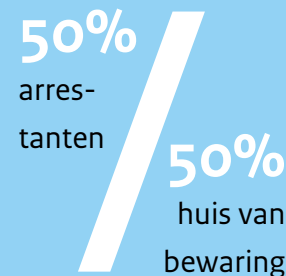
het ziekenhuis moeten. Korte: 'Ik heb het meegemaakt dat er op maandag iemand werd opgepakt, die op dinsdag naar het ziekenhuis moest voor een kankerbehandeling. De twee weken straf heeft hij uitgelegd in het ziekenhuis. Heeft een straf dan het gewenste effect?' De zorgverzekering vervalt zodra iemand vastzit. Zorgkosten gemaakt tijdens detentie komen voor rekening van het ministerie van Veiligheid en Justitie, staat in de wet. 'Als iemand een straf moet uitzitten omdat hij een boete van 500 euro niet betaalt, staan de kosten die justitie maakt dan nog in verhouding?' Daarnaast moet DJI het vervoer naar het ziekenhuis regelen en twee beveiligers meesturen die de arrestant 24/7 bewaken. De Korte moet lastige afwegingen maken. 'Moet je zware beveiliging inzetten voor iemand die nog een dag moet zitten? Een arrestant kan de benen nemen, dat risico kan ik niet nemen.'

Medische check

De Korte roept ketenpartners op om hier iets slims op te verzinnen. Zelf heeft hij een paar denkrichtingen. 'Als je van tevoren weet dat een gedetineerde op woensdag naar het ziekenhuis moet, pak hem dan niet op dinsdag op, maar pas als hij uit het ziekenhuis is ontslagen.' De directeur begrijpt dat het voor de politie ondoenlijk is om de gezondheid van alle arrestanten te checken. Mocht het voortraject niet anders te organiseren zijn, dan zou je nog iets kunnen doen bij aankomst van een arrestant. 'Als dan blijkt dat een arrestant naar het ziekenhuis moet, zou je het vonnis moeten kunnen terugsturen naar de politie met het verzoek de straf op een later tijdstip te laten ingaan. Dan leg [lees verder >>](#)

PENITENTIAIRE INRICHTING GRAVE

20 à 50

arrestanten komen er binnen op een drukke dag. Anderen mogen weer vertrekken. Meer dan 100 mutaties waren er op de meest drukke dag.

is de maximale verblijfsduur voordat een gedetineerde wordt overgeplaatst naar een gevangenis of wordt vrijgelaten.

INHOUD

STRAF AAN HET INFUUS
Wat te doen met zieke arrestanten?

[>>](#)

DE MENING VAN
**Rechtbankverslaggever
Saskia Belleman**

[>>](#)

CYBERCRIME
**Nieuwe criminaliteit
vraagt andere aanpak**

[>>](#)

RUIJ BAAN
**Voor betekenisvol
maatwerk**

[>>](#)

 [Voorpagina](#)

 [Mail de redactie](#)

‘Misschien zou je straf tussentijds moeten kunnen schorsen’

je het dossier onder op de stapel. Op het moment dat iemand weer tegen de lamp loopt, kan hij de straf alsnog uitzitten. Een mooie mogelijkheid, maar juridisch nogal gecompliceerd. Als de executie van een straf eenmaal is aangevangen, moet je er namelijk mee doorgaan.’

Detentieongeschikt

Daarom zou je ook nog kunnen nadenken over het moment waarop de executie van de straf begint. ‘Is dat op het moment dat iemand door de politie is opgepakt of op het moment dat hij hier wordt binnengebracht? Als we nu eens eerst een medische check doen bij onze eigen verpleegkundigen en pas overgaan tot executie van de straf als alles in orde is?’

Een andere optie volgens De Korte is iemand ‘detentieongeschikt’ verklaren. ‘Maar dat is een lastige procedure – niet te doen als je snel moet handelen. Tot slot kan de wetgeving worden veranderd. Het zou al schelen als de zorgverzekering doorloopt tijdens detentie. En misschien zou je straf tussentijds moeten kunnen schorsen. Als we dit vraagstuk in de keten zouden kunnen oplossen, zou dat een groot goed zijn. Zonder de andere kant van de medaille uit het oog te verliezen: we moeten niet de situatie creëren dat zieke mensen hun boetes niet meer hoeven te betalen.’

DEEL VIA SOCIAL MEDIA

4 inrichtingen voor arrestanten

Alphen

JC Schiphol

Lelystad

Grave

Mannen

De vier inrichtingen worden bevolkt door mannen. 8% van het totaal aantal arrestanten is vrouw. Zij gaan naar de vrouweninrichting in Zwolle, Ter Peel of Nieuwersluis.

24/7

Dit zijn de enige vier penitentiaire inrichtingen in Nederland die ook in het weekend nieuwe gedetineerden opnemen.

Ketenpartners

- Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)
- Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB)
- Politie
- Dienst Vervoer & Ondersteuning (DV&O)

Om 17:00 uur gaat de celdeur op slot.

Om het regime betaalbaar te houden, zitten gedetineerden meer uren per dag op hun cel dan in een reguliere gevangenis. Omdat de straf kort is, hoeven arrestanten geen arbeid te doen. Wel is er een luchtplaats, een bibliotheek, geestelijke verzorging en zijn er sportfaciliteiten.

Eten doen de mannen op cel. De gevangenis in Grave heeft in tegenstelling tot bijna alle andere PI's een eigen keuken.

INHOUD

STRAF AAN HET INFUUS

Wat te doen met zieke arrestanten?

[>>](#)

DE MENING VAN

Rechtbankverslaggever Saskia Belleman

[>>](#)

CYBERCRIME

Nieuwe criminaliteit vraagt andere aanpak

[>>](#)

RUIJ BAAN

Voor betekenisvol maatwerk

[>>](#)

Voorpagina

Mail de redactie

‘Minstens drie zaken kunnen beter’

44.817 volgers heeft Saskia Belleman op Twitter. De rechtbankverslaggever van De Telegraaf laat zien hoe het eraan toegaat achter de deuren van de zittingszaal.

‘Rechters zijn te soft. Geef moordenaars levenslang! Om te voorkomen dat mensen op die manier vanuit hun onderbuik reageren, laat ik ze zien wat er zich in de rechtbank afspeelt. Als je het hele verhaal en de voorgeschiedenis hoort, dan kun je soms begrijpen dat iemand een grens bereikt en dat je iemand een verschrikkelijke daad niet altijd kunt aanrekenen. Als mensen via Twitter kunnen volgen wat er gebeurt, krijgen ze meer begrip voor het standpunt van de rechter en het verhaal van de verdachte en diens advocaat. Aan reacties van volgers merk ik waar het onbegrip zit en wat ik nader moet uitleggen. “Wanneer doet de jury uitspraak?”, hoor ik vaak van mensen die de rechtbank kennen van Amerikaanse televisieseries. Hun beeld probeer ik bij te stellen door uit te leggen hoe de rechtspraak in Nederland werkt.

Minstens drie zaken kunnen beter. Sommige rechters vinden het moeilijk om zich te realiseren dat nabestaanden stukgaan van

Saskia Belleman

Saskia Belleman (57) werkt als rechtbankverslaggever bij De Telegraaf, zit regelmatig aan tafel bij Pauw en RTL Late Night en is te horen bij BNR, Radio 538 en RTV Noord-Holland.

verdriet. Het zou fijn zijn als rechters na de slachtofferverklaring een kwartier schorsen, zodat slachtoffers hun emoties weer onder controle krijgen. Verder is het onhandig dat niet alle rechters, wanneer ze rond lunchtijd schorsen, vertellen hoe laat de zitting verder gaat. Rechters krijgen een broodje in de raadskamer. De verdachte en de nabestaanden van het slachtoffer – niet elkaars natuurlijke vrienden – zijn veroordeeld tot rondhangen voor de zittingszaal, bang om het begin te missen. Dat is niet alleen ongemakkelijk, ook zij hebben behoefte aan een broodje. Tot slot de techniek. Het afspelen van een 3D-presentatie, het tonen van camerabeelden: het gaat bijna nooit in één keer goed. Dat geklungel straalt negatief af op de rechtspraak. Hoe betrouwbaar is het bewijsmateriaal als de officier van justitie niet eens weet hoe hij een filmpje afspeelt?’

@SaskiaBelleman

DEEL VIA SOCIAL MEDIA

INHOUD

STRAF AAN HET INFUUS
Wat te doen met zieke arrestanten?

[>>](#)

DE MENING VAN
Rechtbankverslaggever Saskia Belleman

[>>](#)

CYBERCRIME
Nieuwe criminaliteit vraagt andere aanpak

[>>](#)

RUIJ BAAN
Voor betekenisvol maatwerk

[>>](#)

 [Voorpagina](#)

 [Mail de redactie](#)

‘Nieuwe vormen van criminaliteit vragen andere aanpak’

Er is sprake van een *crimedrop* en een *feardrop*: nog nooit was de geregistreerde criminaliteit zo laag en ons gevoel van veiligheid zo groot. Volgens Marnix Eysink Smeets, lector Publiek Vertrouwen in Veiligheid, laten die cijfers maar een deel van de werkelijkheid zien. Er is namelijk ook sprake van een *crime change*, een verandering van het soort criminaliteit.

De criminaliteit daalt en het gevoel van veiligheid is groot. Klopt het beeld dat de cijfers laten zien?

‘De criminaliteit zoals we die traditioneel registreerden daalt, maar nieuwe vormen van criminaliteit nemen toe. Probleem is dat we die laatste minder goed kunnen meten. Terrorisme en de dreiging daarvan, polarisatie, ondermijning en digital crime: het zijn nieuwe vormen van onveiligheid en criminaliteit die om een andere aanpak vragen.’

Hoe groot is het aandeel cybercrime en digitale criminaliteit?

‘Wat er op het gebied van deze vormen van criminaliteit gebeurt weten we maar voor een deel. Ik krijg elke dag spam-mail in mijn inbox, dus in feite ben ik elke dag slachtoffer van een poging tot fraude. We kunnen ons nog geen voorstelling maken van de omvang van deze nieuwe vorm van criminaliteit.’

[lees verder >>](#)

INHOUD

STRAF AAN HET INFUUS
Wat te doen met zieke arrestanten?

[>>](#)

DE MENING VAN
Rechtbankverslaggever
Saskia Belleman

[>>](#)

CYBERCRIME
Nieuwe criminaliteit vraagt andere aanpak

[>>](#)

RUIIM BAAN
Voor betekenisvol maatwerk

[>>](#)

 [Voorpagina](#)

 [Mail de redactie](#)

Hoe vertaalt zich dat naar het gevoel van onveiligheid?

‘De crime change vertaalt zich dan ook naar een fear change: een verandering in de beleving van onveiligheid. De angst voor criminaliteit in de klassieke zin is teruggelopen. Maar we zien een toename in de bezorgdheid over andere ontwikkelingen die het veiligheidsgevoel van mensen onder druk zetten. Vaak gaat dit gepaard met een gevoel van onrechtvaardigheid. Denk aan de instroom van migranten, waardoor mensen ongerust zijn over de verdeling van werk en woningen. De overheid trekt zich terug, de economische crisis heeft de onrust verder aangewakkerd. Door deze ontwikkelingen is criminaliteit an sich niet meer onze grootste zorg, het gevoel van onrechtvaardigheid is nu de belangrijkste graadmeter.’

Is het strafrechtelijk systeem voldoende voorbereid?

‘Het strafrechtelijk systeem heeft nog moeite om die verandering bij te houden. De oplossing wordt nu vooral nog gezocht in het verbeteren van bestaande processen. Maar omdat de aard en omvang van de nieuwe uitdagingen zo groot zijn, kunnen we die niet meer aan met onze traditionele methoden. We moeten opnieuw doordenken hoe onze veiligheidszorg in elkaar moet zitten. Wat is de essentie van onze bijdrage? In mijn ogen is de taak van de strafrechtketen vooral een symbolische: dat mensen kunnen geloven dat we

Digitale criminaliteit en cybercrime

Cybercrime is criminaliteit met ICT als middel en als doelwit. Denk bijvoorbeeld aan het hacken van computers. En dan zijn er nog de bekende vormen van criminaliteit met economisch gewin als doel, die tegenwoordig met behulp van internet worden gepleegd. Denk aan digitale fraude, illegaal downloaden, digitaal haat zaaien of het verspreiden van kinderporno. Laatstgenoemde vormen van criminaliteit worden digitale criminaliteit genoemd. [Kijk hier voor meer informatie over cybercrime.](#)

een rechtvaardige samenleving hebben, dat de politie er is als je ze nodig hebt. Boeven vangen is niet de kerntaak van de politie. Begrenzen, beschermen, bekrachtigen, bemoedigen: daar gaat het om. Steeds meer andere partijen gaan zich ook met veiligheid bezighouden, ook waar het gaat om de opsporing. Misschien bestaat het dagelijks werk van de politie in de toekomst vooral uit authenticatie (met als doel de identiteit van een gebruiker vast te stellen) en verificatie (echtheidsonderzoek om erachter te komen of een verklaring waar is of niet, zoals controle van de digitale handtekening), in plaats van opsporing en handhaving. Hoe dan ook: we zullen onze uitvoeringsorganisaties anders moeten inrichten.’

[lees verder >>](#)

INHOUD

STRAF AAN HET INFUUS

Wat te doen met zieke arrestanten?

[>>](#)

DE MENING VAN

**Rechtbankverslaggever
Saskia Belleman**

[>>](#)

CYBERCRIME

**Nieuwe criminaliteit
vraagt andere aanpak**

[>>](#)

RUIJ BAAN

**Voor betekenisvol
maatwerk**

[>>](#)

 [Voorpagina](#)

 [Mail de redactie](#)

5 voorbeelden van nieuwe criminaliteit

Voor alle traditionele vormen van criminaliteit is tegenwoordig een vergelijkbare digitale component. Frank Smilda, sectorhoofd van de Dienst Regionale Informatieorganisatie (DRIO) van de politie, heeft er bijna dagelijks mee te maken. Hij licht vijf voorbeelden toe.

1. Hacken

De websites Stemwijzer en Kieshulp.nl kregen onlangs te maken met cyberaanvallen. Met hulp van cyber-experts waren professionals achter de sites constant bezig met het afweren van de aanvallen.

2. Project X in Haren

Wat begon als een uitnodiging voor een verjaardagsfeest op sociale media, mondde uit in de mobilisatie van duizenden jongeren waarbij rellen ontstonden. Het bericht van het verjaardagsfeest op 21 september 2012 verspreidde zich zo snel dat de situatie totaal uit de hand liep. Niemand had kunnen voorspellen dat een Facebookpagina zo'n grote organisatiekracht zou bewerkstelligen. Smilda: 'Als je niets meekrijgt van het smeden van plannen via sociale media loop je hopeloos achter en dat is een risico. Vanuit dat perspectief kan het logisch zijn om wachtwoorden te achterhalen van risicovolle personen.'

3. Oplichting bij online winkelen

Om oplichting bij online winkelen te voorkomen, doet de politie voorspellend onderzoek. Smilda: 'Aan de hand van de gegevens van online betalingsdienst afterpay.nl kunnen we in beeld brengen waar veel online wordt gewinkeld en waar het dus waarschijnlijk is dat internetoplichters hun slag gaan slaan. Zo zijn er ook mogelijkheden om samen met het CJIB of met contacten uit de reclassering in beeld te brengen welke personen een gevaar kunnen vormen.'

4. Afpersing Jumbo

In 2015 werd supermarktketen Jumbo bedreigd door een afperser die een groot geldbedrag eiste in Bitcoins, een digitaal betaalmiddel. Er waren incidenten met explosieven en een bommelding in de Jumbo vestigingen in Zwolle en Groningen. Omdat de dader digitaal opereerde en goed wist hoe hij zijn sporen online kon wissen, was hij nauwelijks te traceren. Na vergeefse pogingen de dader op te sporen, riep de

politie inwoners op mee te denken over de zaak. Via een speciale website (politie.nl/jumbo) konden geïnteresseerden inzage krijgen in een deel van het onderzoeksrapport. Uiteindelijk liep de dader tegen de lamp vanwege de kookwekkers die hij gebruikte voor het vervaardigen van de explosieven.

5. Oplichting via datingsites

Ogenscheinlijk legale online activiteiten worden ook ingezet om een illegaal doel te bereiken. Denk aan oplichting via datingsites of apps zoals Tinder. Mensen worden om de tuin geleid, soms zelfs zodanig dat er sprake is van een zedendelict of oplichting. Smilda: 'Hier komt ook nog eens veel schaamte bij kijken. In veel gevallen van digitale criminaliteit doen mensen geen aangifte. We hebben daarom nog veel te weinig zicht op de omvang van het probleem.'

DEEL VIA SOCIAL MEDIA

INHOUD

STRAF AAN HET INFUUS

Wat te doen met zieke arrestanten?

>>

DE MENING VAN

Rechtbankverslaggever
Saskia Belleman

>>

CYBERCRIME

Nieuwe criminaliteit
vraagt andere aanpak

>>

RUIM BAAN

Voor betekenisvol
maatwerk

>>

Voorpagina

Mail de redactie

Ruim Baan voor betekenisvol maatwerk

Strafrecht inzetten met meer oog voor omstandigheden en context van verdachten, slachtoffers en samenleving. Zodat er meer betekenisvolle afdoeningen worden gerealiseerd én daders worden ondersteund om niet opnieuw de fout in te gaan. Dat is de opgave die de reclassering en het OM zoveel mogelijk samen oppakken. Elly Westerbeek (reclassering) en Heleen Rutgers (OM) over Ruim Baan, de beweging naar ‘doen wat nodig is.’

Ruim Baan kenmerkt zich door werken vanuit de bedoeling in plaats van vanuit het systeem. Wat is het idee achter deze aanpak?

Elly: ‘Reclasseringswerkers moeten hun professionaliteit en expertise op het gebied van afbouw van criminele carrières optimaal kunnen inzetten, zonder te worden gehinderd door afspraken over financiering en andere zaken die niets te maken hebben met het vakmanschap van de reclassering. Het tweede principe gaat erom dat we op ZSM hebben geleerd dat als professionals daadwerkelijk met elkaar samenwerken en met elkaar overleggen, we beter in staat zijn om betekenisvol te zijn, maar ook dat we gezamenlijk kunnen bepalen wat niet meer nodig is. Hierdoor kunnen we efficiënter omgaan met onze capaciteit. Ruim Baan is dus de samenwerking tussen professionals om te doen wat nodig is, maar ook om niet meer te doen wat niet nodig is. Deze aanpak geldt niet alleen voor ZSM-zaken, maar ook voor de backoffice-zaken.’

[lees verder >>](#)

Heleen Rutgers (links), plaatsvervangend hoofdofficier van justitie, is verantwoordelijk voor Ruim Baan bij het OM. Elly Westerbeek, plaatsvervangend directeur Stichting Verslavingsreclassering GGZ, is landelijk projectleider Ruim Baan voor de reclassering.

INHOUD

STRAF AAN HET INFUUS
Wat te doen met zieke arrestanten?

[>>](#)

DE MENING VAN
**Rechtbankverslaggever
Saskia Belleman**

[>>](#)

CYBERCRIME
**Nieuwe criminaliteit
vraagt andere aanpak**

[>>](#)

RUIM BAAN
**Voor betekenisvol
maatwerk**

[>>](#)

 [Voorpagina](#)

 [Mail de redactie](#)

Werken vanuit de bedoeling in plaats van het systeem

Hoe is de beweging Ruim Baan ontstaan?

Heleen: 'Door de komst van ZSM werken ketenpartners niet meer ná elkaar, maar náást elkaar in goede samenwerking. Zowel bij het OM als bij de reclassering werd echter ervaren dat de uitgangspunten van ZSM in de praktijk niet vanzelf werkelijkheid werden. Dus om de ZSM-werkwijze uit te voeren zoals bedoeld (dus niet alleen snel, maar ook zorgvuldig, innovatief, samenlevingsgericht en herstelgericht) was er ontwikkelruimte nodig. Een plek waar gezamenlijk kon worden nagedacht over maatwerk, over mogelijkheden buiten de kaders, over 'wat nodig is en hoe dat ingezet kan worden' en niet 'wat we in huis hebben'. Om de ruimte voor innovatie te creëren, hebben het OM en de reclassering gezamenlijk twee ZSM werkplaatsen (Noord-Nederland en Midden-Nederland) ingericht, als vliegwiel voor de ontwikkeling van innovatieve werkwijzen bij ZSM. De ervaringen van de ZSM werkplaatsen zijn als uitgangspunt genomen voor de landelijke Ruim Baan aanpak op ZSM en de andere werkomgevingen.'

Wat zijn de ervaringen met het werken volgens Ruim Baan tot nu toe?

Elly: 'Het is een verandering die tijd vraagt, zowel bij de reclassering als bij het OM. We moeten eraan wennen om meer met elkaar te overleggen en niet direct in de eigen routine te schieten. Ruimte krijgen klinkt heel mooi. Tegelijkertijd weten we

ook dat als professionals al jaren met vaste producten en strakke richtlijnen hebben, gewerkt het tijd kost om die ruimte ook daadwerkelijk te pakken en te waarderen. Ruim Baan begint nu vorm te krijgen in de meeste arrondissementen en de nieuwe uitgangspunten beginnen zich uit te kristalliseren.'

Heleen: 'Het vraagt veel van de mensen op de werkvloer. Maar we merken dat de mensen die op deze wijze naar casussen kijken ook echt het gevoel hebben dat het nu ertoe doet wat ze doen, dat ze verschil kunnen maken voor verdachte, slachtoffer en maatschappij.'

Tot slot: wat is noodzakelijk om van Ruim Baan een succes te maken?

Elly: 'Wat ingewikkeld is, is dat we echt samen verantwoordelijkheid moeten nemen, ook op het moment dat het lastig wordt en er meer instroom is dan capaciteit. Hoe ga je dit

[lees verder >>](#)

DJI en Ruim Baan

DJI is als ketenpartner betrokken bij de Ruim Baan beweging. Reinier Sepers, senior adviseur beleid van DJI: 'Ruim Baan heeft de kwaliteit van onze Detentie- en Re-integratieplannen vergroot, een speerpunt in het gevangeniswezen. Daarbij komt dat er meer maatwerk wordt geleverd, doorlooptijden zijn verkort en de arbeidsvreugde aan beide kanten is verhoogd. Concreet: in een penitentiaire inrichting worden met Ruim Baan nu gedragsinterventies aangeboden waar dat jarenlang niet het geval was.'

INHOUD

STRAF AAN HET INFUUS

Wat te doen met zieke arrestanten?

[>>](#)

DE MENING VAN

Rechtbankverslaggever Saskia Belleman

[>>](#)

CYBERCRIME

Nieuwe criminaliteit vraagt andere aanpak

[>>](#)

RUIM BAAN

Voor betekenisvol maatwerk

[>>](#)

Voorpagina

Mail de redactie

Betekenisvol interveniëren

- aanpak van de achterliggende problematiek van de verdachte;
- waardoor daders worden ondersteund bij de keuze om niet opnieuw de fout in te gaan;
- waarin de situatie en wensen van het slachtoffer zijn gekend en een plek krijgen bij het bepalen van het vervolgtraject na aanhouding;
- resulteert in een afdoeningsbesluit dat aan slachtoffer, verdachte en maatschappij kan worden uitgelegd.

Betekenisvolle straf in de kleefkruidzaak

Een twintigjarige jongen zit op een bankje te zoenen met zijn vriendin. Een paar jongetjes gooien kleefkruid tegen hem aan, waarop de jongen ze bij hun nekvel pakt en ze het park uitgooit. Met rode striemen in hun nek gaan de jongetjes met hun moeder naar de politie om aangifte te doen van mishandeling. Tijdens het verhoor blijkt de twintiger aan de hogeschool te studeren voor docent. Geen doorsnee zaak, concludeert de politie. De zaak wordt besproken met

het OM en de reclassering. Vervolgens vindt er een gesprek plaats met de jongen, zijn mentor en de ouders van de jongetjes. De jongen biedt excuses aan. Van school mag hij een traject volgen om te leren omgaan met pestering jongens, want dat moet hij later als leraar ook kunnen. Heleen: 'Zo slaan we vele vliegen in één klap. De jongen haalt het voortaan wel uit zijn hoofd om buitensporig te reageren op pestkoppen. En hij krijgt geen veroordeling op zijn strafblad, zodat hij gewoon een VOG kan aanvragen als hij een stageplek zoekt.'

gezamenlijk bespreken, hoe creëer je gezamenlijk oplossingen? Betekenisvol interveniëren kan ook betekenen dat er een gerichter reclasseringsrapport wordt gevraagd en daardoor minder werk oplevert dan voorheen. Het is van belang dat de reclassering kan uitleggen wat ze doet, waarom ze het doen en voor wie ze het doen. De reclassering wil af van de gedachte

Ruim Baan is een beweging van productie draaien naar doen wat nodig is

dat sturen op aantallen, kwantiteit en productie leidt tot een reclassering die we allemaal willen. Efficiëntie is goed, maar mag nooit ten koste gaan van vakmanschap.'

Heleen: 'Gedrag verander je niet zomaar. Besef dat als je samenwerkt, je ook iets moet inleveren. Je kunt niet samenwerken en tegelijkertijd volledige autonomie bewaren. Reclasseringswerkers mogen best adviseren dat de straf die het OM wil opleggen niet gaat werken. Uiteindelijk beslist de officier, maar dat wil niet zeggen dat de reclasseringswerker ondergeschikt is.'

INHOUD

STRAF AAN HET INFUUS
Wat te doen met zieke arrestanten?

[>>](#)

DE MENING VAN
Rechtbankverslaggever Saskia Belleman

[>>](#)

CYBERCRIME
Nieuwe criminaliteit vraagt andere aanpak

[>>](#)

RUIM BAAN
Voor betekenisvol maatwerk

[>>](#)

 [Voorpagina](#)

 [Mail de redactie](#)